

Obsah

Třetí místo	13
Co se s očistcem ocitá ve hře / 13	
Doba před očistcem / 14	
Klady myšlení o prostoru / 16	
Logika a geneze očistce / 17	
Myšlenka prostřednictví / 18	
Představy trestů. Oheň / 19	
Solidarita: živí a mrtví / 23	
Prameny k očistci / 24	
Teologie a lidová kultura / 24	

ČÁST PRVNÍ

Podoby onoho světa před očistem

I. Představy starověku	29
Indické tři cesty / 29	
Írán: oheň a most / 30	
Egypt: představy pekla / 31	
Sestup do podsvětí v Řecku a v Římě / 32	
Filosofie reinkarnace: Platón / 33	
Předchůdce: Aeneas v podsvětí / 35	
Gilgameš v podsvětí / 36	
Onen svět neutrální a šerý: židovské <i>še'ol</i> / 37	
Židovsko-křesťanské apokalyptické vize / 41	
Jeden pramen: Apokalypsa Pavlova / 47	
Židé objevují prostřední onen svět / 50	
Obsahuje Písmo zárodek křesťanského očistce? / 52	
Kristův sestup do podsvětí / 55	
Modlitby za mrtvé / 56	
Místo občerstvení: „refrigerium“ / 57	
První představa očistce: Vidění Perpetuino / 60	

II. Otcové očistce	63
Alexandrie: Dva řečtí „zakladatelé“ očistce / 63	
Latinské křesťanství: Vývoj onoho světa a nejistota / 68	
Skutečný otec očistce: Augustin / 72	
Smrt Moniky: modlete se za ni / 74	
Po řoče 413: tvrdé očistující tresty v čase mezi smrtí a soudem pro nezcela dobré / 77	
Augustin a revenanti / 85	
Očistný oheň a Augustinova eschatologie / 88	
Cesarius z Arles, nepravý otec očistce / 91	
Očistec pozemský: Řehoř Veliký, poslední otec očistce / 93	

III. Raný středověk. Stagnace dogmatu a hojnost vizí	101
Augustinovský onen svět tří Španělů / 102	
Onen svět v pojetí „barbarů“ / 104	
Irsko / 104	
Galie / 105	
Germánie / 106	
Velká Británie / 106	
Karolinská a postkarolinská lhostejnost a tradicionalismus / 107	
Onen svět a hereze / 110	
Řada vizí: cesty na onen svět / 111	
Dědictví / 111	
Beda, „zakladatel“ středověkých vizí	

onoho světa / 115 Vidění Drythelmovo: místo pro očistu / 116 Onen svět v delirantním barokním snu: Vidění Wettiho / 119 Politizace onoho světa: Vidění Karla Tlustého / 121 Liturgie: blízko i daleko k očistci / 124 Památka zesnulých: Cluny / 126

ČÁST DRUHÁ

Dvanácté století: zrození očištěnce

Století velkého rozkvětu / 131

IV. Očistný oheň 134
 Začátek dvanáctého století: výdobytky a váhání / 134 Jeden z nerozhodných: Honorius Augustodunensis / 136 Oheň: prostředí klášterů / 139 Měštští teologové / 140 Literatura v národních jazycích / 141 Čtyři velcí teologové a oheň: Nástin traktátu o posledních časech / 142 Pařížský kanovník: Hugo od sv. Viktora / 142 Cisterciák: svatý Bernard / 145 Znalec církevního práva: mnich Gratianus z Bologne / 146 Pařížský sekulární mistr: biskup Petr Lombardský / 148 Drobnější svědectví / 149 Pařížská pojetí očištěnce / 152

V. „Locus purgatorius“: místo pro očistu 153
 Autoři a data v rozmezí let 1170–1180 / 153 Padělatel očištěnce / 158 První návštěvníci očištěnce: sv. Bernard / 162 První teologové očištěnce: Petr Zpěvák a Šimon z Tournai / 163 Pařížské jaro a cisterciácké léto / 165 Očištěnce a boj proti herezi / 167 Zpoždění kanonistů / 170 Kolem roku 1200: očištěnce se upevňuje / 171 Dopis a kázání Inocence III. / 171 Očištěnce a zpodob: Tomáš z Chobhamu / 173 Starý a nový slovník pro onen svět / 174

VI. Očištěnce mezi Sicílií a Irskem 175
 Vidění y kláštorech: revenanti / 175 Čtyři klášterní cesty na onen svět / 178 1. Žena v onom světě: matka Guiberta z Nogentu / 179 2. Monte Cassino: Alberich ze Settefrati / 182 3. Irsko: Tnugdalu onen svět bez očištěnce / 185 4. Irský objev: „Očištěnce svatého Patrika“ / 187 Sicilský pokus / 197 Infernalizace očištěnce a její meze / 201

VII. Logika očištěnce 204
 Onen svět a pokrok spravedlnosti / 205 Nová pojetí hříchu a pokání / 208 Látka pro očištěnce: lehké hříchy / 213 Od dvou (nebo čtyř) ke třem: tři kategorie hříšníků / 215 Myšlenkové schéma a sociální skutečnosti: decentrovaný střed / 219 Proměna mentálních rámců: počet / 221 Prostor a čas / 223 Obrat k pozemskému svět a k smrti jedince / 224

ČÁST TŘETÍ
Triumf očiště

VIII. Scholastika nastoluje pořádek	231
Vítězství jen mírné / 231 Očištěc, pokračování pozemského pokání: Vilém z Auvergne / 235 Očištěc a mistři žebravých řádů / 239 Františkáni / 239	
1. <i>Od komentování Petra Lombaráského k nauce o onom světě: Alexandr z Hales</i> / 239	
2. <i>Bonaventura a poslední konce člověka</i> / 243 Dominikáni / 248	
1. <i>Scholastický náčrt očištěce: Albert Veliký</i> / 248	
2. <i>Příručka popularizované teologie</i> / 255	
3. <i>Očištěc v láně intelektualismu: Tomáš Akvinský a návrat člověka k Bohu</i> / 257	
Odmítání očištěce / 268	
1. <i>Heretici</i> / 268	
2. <i>Řekové</i> / 270	
První papežská definice očištěce (1254) / 273	
Druhý lyonský koncil a očištěc (1274) / 274	
Očištěc a mentalita: Východ a Západ, 276	
IX. Sociální triumf: Pastorce a očištěc	278
Měření času / 279	
Nové cesty na onen svět / 284	
Očištěc v kázáních: „exempla“ / 286	
Jeden z předchůdce: Jakub z Vitry / 287	
Dva velcí šířitelé očištěce / 289	
I. Cisterciák Caesarius z Heisterbachu / 289	
Lichvář z Lutychu: očištěc a kapitalismus / 292	
Očištěc je naděje / 294	
II. Dominikán Štěpán z Bourbonu a infernalizace očištěce / 298	
Dominikáni v očištěci / 304	
Očištěc a bečyně / 306	
Očištěc a politika / 307	
Očištěc ve „Zlaté legendě“ / 308	
Očištěc a jeho svěťice Luitgarda / 311	
Živí a mrtví: Závěti a fundační knihy / 313	
Očištěc v lidovém jazyce: Francouzština / 315	
Odpustky pro očištěce: Milostivé léto roku 1300 / 317	
Vytrvalé odmítání očištěce / 318	
X. Vítězství básnické: „La Divina Commedia“	321
Dantův systém očištěce / 321	
Očištěcová hora / 326	
Zákon pokroku / 327	
Očištěc a hříchy / 328	
Před-očištěc / 330	
Oheň / 333	
Očištěc a peklo: lítost / 335	
Naděje / 338	
Pomoc živých / 340	
Očištěc a čas / 342	
Ke světlu / 344	
Smysl očištěce	347
Dodatek I: Bibliografie očištěce	353
Dodatek II: „Purgatorium“, příběh jednoho slova	354
Dodatek III: První obrazy	358
Dodatek IV: Novější práce	360
Poděkování	365
Poznámka k překladu	366
Jmenný rejstřík	367